

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 36 RvO van de SP over reguleren
aantallen internationale studenten
ter informatie
Steller Geert Kamminga

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 06-52759635 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 76305-2023
Datum 15-3-2023 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door SP gestelde vragen ex art. 36 RvO over het reguleren van internationale studenten. De brief van de vragenstellers treft u als bijlage aan.

1. Is het college met de SP-fractie van mening dat er een tijdelijke stop op de groei van het aantal internationale studenten moet komen? Zo niet, waarom niet? Zo ja, op welke manier zet het college hier zich voor in, zowel richting de onderwijsinstellingen als richting de minister?

Groningen is een internationale kennisstad. Internationale studenten zijn dan ook van groot belang – niet alleen voor de regionale economie, maar ook om het brede aanbod van studies in Groningen op peil te houden. Zo is internationalisering belangrijk voor de Hanzehogeschool omdat de aanwas van regionaal talent krimpt. Ook heeft de Hanzehogeschool al jaren te kampen met een scheefgroei tussen de arbeidsmarktvrage naar meer afgestudeerden in de tekortsectoren en de krimpende instroom in een aantal van deze sectoren, vooral techniek en IT. Werving op de laatste sectoren kan daarom van belang zijn voor de regionale economie. Een verbod op werving zou de regionale economie dan ook kunnen schaden. Wel blijven we in gesprek met de kennisinstellingen binnen het Akkoord van Groningen om gezamenlijk op te trekken richting het Rijk, om te komen tot een optimaal instrumentarium voor de kennisinstellingen om de instroom van internationale studenten te reguleren. Instrumenten om meer te richten op kwalitatieve groei van internationale studenten zijn namelijk wel gewenst. Zo is er op 14 maart een bestuurlijk overleg met de Rijksuniversiteit Groningen over onder andere dit onderwerp geweest. Daarmee geven we ook invulling aan het door de gemeenteraad in 2021 vastgestelde internationaliseringsbeleid 2021-2024, waar het aantrekken en behouden van internationaal talent expliciet onderdeel van uitmaakt.

Volgvel 1

In het Tweede Kamerdebat van 31 januari jongstleden heeft minister Dijkgraaf van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangegeven dat het hoger onderwijs wat hem betreft qua aantal internationale studenten aan het 'maximum' zit. Daarmee heeft de minister aangekondigd dat er een (tijdelijke) stop op de groei van het aantal internationale studenten in Nederland komt. Voorlopig is daar een tijdelijke wervingsstop voor kennisinstellingen voor afgekondigd. Op dit moment zijn wij in afwachting van de februaribrief (die verwacht wordt medio maart) van Minister Dijkgraaf, met daarin instrumenten voor de kennisinstellingen om de groei van internationale studenten te reguleren.

We vinden het van belang aan te geven dat internationale studenten noch de oorzaak zijn van problemen op de woning- of arbeidsmarkt, noch daar schuld aan dragen. Tegelijk willen we onze ogen niet geheel sluiten voor een aantal uitdagingen waarvoor we als internationale kennisstad ook gesteld worden. Zo ondervindt een deel van de internationale studentenpopulatie moeite bij het vinden van een kamer of een woning en ervaart (in voorkomende gevallen) discriminatie of uitsluiting. Ook doelen we op de soms schrijnende situatie op de arbeidsmarkt, waarbij sprake kan zijn van onderbetaling of uitbuiting. Daarnaast leggen studenten soms ook een grote druk op de leefbaarheid van onze stad, bijvoorbeeld in buurten of straten waar de studentenpopulatie oververtegenwoordigd is.

2. *Is het college met de SP-fractie van mening dat de uitingen in de media van de onderwijsinstellingen weinig begripvol zijn en weinig oog lijken te hebben voor de maatschappelijke impact, problemen en discussie in de samenleving? Zo ja, is het college met de SP van mening dat deze houding en uitingen tot een averechts effect kunnen leiden? Zo niet waarom niet?*

Wij zien in de media een genuanceerd beeld. De Hanzehogeschool heeft bijvoorbeeld een internationale studentpopulatie van rond de tien procent van het totaal, een stuk minder dan de 25 procent van andere hogescholen en universiteiten in het land. Met de beperkte groei die ze jaarlijks hebben (vijf procent), gaat die verhouding ook niet snel veranderen. Internationalisering is voor de Hanzehogeschool belangrijk, omdat de aanwas vanuit de eigen regio krimpt. Ook werken de kennisinstellingen samen met de gemeente aan verschillende projecten om positieve maatschappelijke impact te realiseren. Dat doen we onder andere door het faciliteren van het regionale bedrijfsleven in hun zoektocht naar nieuwe werknemers, met het platform www.makeitinthnorth.nl. Ook zetten we in op welkomstbeleid voor en integratie van de internationals, bijvoorbeeld via het International Welcome Centre Noord-Nederland en www.internationalgroningen.nl.

3. *Is het college met de SP-fractie van mening dat de personeelstekorten in de techniek, ICT en gezondheidszorg een gevolg zijn van (respectievelijk) een tekort aan waardering, een tekort aan onderwijs en scholing, en een gebrek aan fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden en beloning? Is het college met de SP-fractie van mening dat de gemeente en regio werkgelegenheid moet creëren voor de regio en mensen uit onze regio moeten opleiden voor deze sectoren, in plaats van arbeidskrachten van heinde en verre hierheen te halen? Zo ja, op welke wijze werkt het college hieraan? Zo niet, waarom niet?*

Dat waardering, de arbeidsvoorwaarden en een mismatch tussen vaardigheden en kwalificaties van de vraag naar en het aanbod van personeel een rol spelen bij de

Volgvel 2

personeelstekorten op de arbeidsmarkt zijn we eens met de SP-fractie. Dit zijn echter niet de enige oorzaken. Zo spelen demografische ontwikkelingen (dubbele vergrijzing en ontgroening) een grote rol bij de krapte aan personeel, nu en in de toekomst. Andere oorzaken kunnen zijn bereikbaarheid, roosterproblemen en administratieve drempels. Wij zijn van mening dat we ons samen met sociale partners en onderwijsinstellingen fors moeten inspannen om de arbeidsdeelname in onze gemeente en in onze regio te verhogen en eraan bij te dragen dat onze inwoners zich (blijvend) kunnen ontwikkelen voor het werk van nu en in de toekomst. Daarnaast stimuleren we bedrijven om anders te kijken naar hun werving en selectie en om hun arbeidsorganisaties aan te passen aan het beschikbare aanbod aan personeel. We werken hieraan door het Leven Lang Ontwikkelen voor brede groepen binnen onze beroepsbevolking te stimuleren en faciliteren, bijvoorbeeld door middel van het programma Werken aan Ontwikkeling. Concreet gaat het dan om praktijkgerichte opleidingen voor personen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie (Kansrijk Opleiden) en opleidingen en adviezen voor mensen die zich willen ontwikkelen binnen hun werk of naar ander werk (Het Noorden Leert Door, Het Noorden Werkt Door). Daarnaast werken we uiteraard aan de re-integratie van werkzoekenden en spreken we voortdurend met opleidingsinstututen en sociale partners over oplossingen voor de arbeidsmarktproblemen, waarbij de krapte momenteel een belangrijk thema is. Bij de werving van (nieuwe) werkgelegenheid is de beschikbaarheid van personeel een belangrijk element. We zetten dus sterk in op activiteiten die onze inwoners voor beschikbare banen opleiden, om zo personeelstekorten te voorkomen.

Tegelijkertijd realiseren we ons ook dat de krapte structureel is en dat we voor de ontwikkeling van onze regio en de uitvoering van diensten aan onze inwoners ook oog moeten hebben voor het werven en behouden van internationaal talent. Ondanks de inzet op bijscholing, omscholing en leven lang ontwikkelen is onvoldoende arbeidskapitaal beschikbaar in Groningen om de vraag van de arbeidsmarkt te vervullen. De vacatures waar internationale studenten voor in aanmerking komen worden vaak niet gecreëerd door de genoemde mogelijke oorzaken, maar door een tekort aan hoogopgeleid talent met de juiste vaardigheden in specifieke sectoren bij het bedrijfsleven. Internationaal talent is een steeds belangrijkere vijver van talent, waar het regionale bedrijfsleven gebruik van maakt. Als gemeente stimuleren we dat met projecten als Make it in the North. Veel internationals vullen dus vaak vacatures met specifieke eisen aan vaardigheden en kennis in, en komen daarmee niet in de plaats van andere werkzoekenden uit de regio.

4. *Is het college met de SP-fractie van mening dat de toename van het aantal inwoners van de gemeente Groningen voor problemen in de volkshuisvesting zorgt en dat wij naast de reguliere toename van inwoners ook te maken hebben met de opvang van vluchtelingen, huisvesting van statushouders en kenniswerkers en arbeidsmigranten? En dat de jaarlijkse toename van het aantal internationale studenten deze volkshuisvestingsproblemen verergeren? Zo ja, wat doet het college om hier grip op te krijgen en een balans te vinden? Zo niet, waarom niet?*

Wij herkennen dat er een grote druk is op de woningmarkt in Groningen. Het woningtekort in Groningen is een breed maatschappelijk probleem en de huisvesting van nieuwkomers zorgt voor extra uitdagingen. De instroom van internationale studenten veroorzaakt voornamelijk een piekprobleem. Internationale studenten komen eind augustus/begin september aan en de instroom is op dat moment te groot

Volgvel 3

om door de woningmarkt opgenomen te kunnen worden. We verwachten dat - ook wanneer de woningmarkt meer in balans is - het piekprobleem zal blijven vanwege de grote instroom van deze doelgroep op één moment. Om die reden zetten we in op de realisatie van tijdelijke huisvesting op het Zernike die 'mee kan groeien' in de piekperiode door dubbele inzet van de kamers. Daarnaast werken we samen met de onderwijsinstellingen aan betere voorlichting, zodat studenten meer informatie hebben over de woningmarkt in Groningen. Afgelopen jaar is bijvoorbeeld richting studenten gecommuniceerd 'heb je geen kamer voor 1 augustus, kom dan niet naar Groningen'. Voor de huisvesting van nieuwkomers zetten we tevens in op een flexibele schil aan woningen. Tot slot hebben we speciale aandacht voor internationals op de woningmarkt, omdat discriminatie van internationals op de woningmarkt een veelvoorkomend probleem is. Ook worden ze door hun achtergestelde positie - qua kennis en ervaring - op de woningmarkt vaker in slechte woningen gehuisvest.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.